

УДК 005.8:001.895:364-43(045)
DOI 10.18372/2786-5487.1.15869

Рудь Ксенія Вікторівна
Технік з планування,
Військова частина А0153,
м. Сарни, Рівненська обл.

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

***Анотація.** У статті розглядається актуальність використання методу проєктів, як інноваційної технології підвищення кваліфікації соціальних працівників. Розглядаються види проєктів та їх переваги впровадження у процес навчання та розвитку.*

***Ключові слова:** метод проєктів, кваліфікація, розвиток, навчання, індивідуальна робота.*

***Annotation.** The article considers the relevance of using the project method as an innovative technology for training social workers. The types of projects and their advantages of implementation in the process of training and development are considered.*

***Key words:** project method, qualification, development, training, individual work.*

Метод проєктів набуває все більшої популярності і стає одним з найбільш ефективних засобів управління й організації навчального процесу. Даний метод є гнучким, мобільним, дієвим, де панує атмосфера взаємодії та взаємодопомоги, слухач курсів почуває себе комфортно. Цей метод підвищення кваліфікації зорієнтований на індивідуальність, особистість слухача, врахування його інтересів та потреб, збудження позитивних емоцій, розвиток творчості, самостійності, забезпечення активної, самостійної навчально-пізнавальної діяльності, активізації мовленнєво-мисленнєвої, комунікативної та інтелектуальної діяльності слухачів.

Метод проєктів був і продовжує залишатися предметом досліджень багатьох вчених і наукових діячів, які висвітлюють різні аспекти цього методу. Бехтенова Є.Ф. розглядає в своєму дослідженні умови формування проєктної діяльності учнів; впливу методу проєктів на формування мотивації до навчання, а підвищення пізнавального інтересу школярів присвячені роботи. У дослідженнях Полат Є.С. велику увагу приділено використанню інформаційних технологій в реалізації методу проєктів. Романовська М.Б. розглядає вищезазначений метод в контексті профільного навчання. Мала В.В. досліджує метод проєктів як засіб розвитку творчих здібностей. Тим не менше, ці роботи не надають належного значення потенціалу використання методу проєктів як інноваційної технології підвищення кваліфікації. Всі ці фактори зумовлюють актуальність даного питання [4].

В основі методу проєктів лежить розвиток пізнавальних навичок учнів або слухачів, умінь самостійно конструювати свої знання, умінь орієнтуватись в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення.

Під час занять за допомогою методу проєктів слухачі розуміють їх суспільну користь і значущість. Проєктний метод це можливість бачити результати власної діяльності й результати своїх колег, порівнювати їх, співвідносити, виокремлювати сильні й слабкі сторони, використовувати всесвітню мережу Інтернет для подальшого практичного застосування на уроках або в позаурочній діяльності. Не слід забувати також не тільки про націлення на конкретний результат, а й про реальну можливість міжпредметної інтеграції, нові можливості для неформального контролю рівня навчальних досягнень слухачів. Метод проєктів завжди припускає рішення якоїсь проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь

з різних областей науки, техніки, технології, творчих областей. Насправді метод проєктів може бути індивідуальним або груповим, якщо це метод, то він передбачає певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дозволяють вирішити ту чи іншу проблему в результаті самостійних дій і припускають презентацію цих результатів. Якщо ж говорити про метод проєктів як про педагогічну технологію, то ця технологія передбачає сукупність дослідницьких пошукових, проблемних методів, творчих за самою своєю суттю.

В основу методу проєктів покладено ідею, що виявляє сутність поняття «проєкт», його прагматичну спрямованість на результат, який можна отримати за умови розв'язання тієї чи іншої практично або теоретично значущої проблеми. Результат можна побачити, продумати, використати в реальній практичній діяльності. Тому необхідно навчити самостійно мислити, знаходити та розв'язувати проблеми, використовуючи знання з різних галузей, уміння прогнозувати результати та можливі наслідки різних варіантів розв'язку, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Метод проєктів завжди зорієнтований на самостійну діяльність, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку – використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – необхідність інтегрування знань, уміння використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо. Результати виконання проєктів мають бути, що називається, «відчутними», тобто, якщо це теоретична проблема, то конкретне її розв'язання (якщо практична – конкретний результат) готове до використання.

Проєктна робота дуже перспективна, оскільки в ній кожен з учасників не втрачає свого статусу активної діючої особистості, намагається зайняти в групі позицію, що відповідає його можливостям: знанням, умінням, здібностям, мисленню тощо.

Метою методу проєктів є створення умов, за яких слухачі самостійно й охоче отримують знання з різних джерел, вчать користуватися ними (знаннями) для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань; удосконалюють комунікативні вміння, працюючи в різних групах; розвивають дослідницькі вміння та аналітичне мислення. Виконання проєкту передбачає зв'язок з реальним життям, незвичайність форми і самостійність виготовлення, створення матеріалів, що по суті є різними формами документування: анотація, рецензія, анкета, таблиця, опис, фото-, аудіо- або відеозвіт, колаж, комікс, сценарій, щоденник, журнал, довідник, резюме, каталог, брошура, альбом, словник, стаття, стінгазета, виставка. Матеріал може подаватися в різних формах: дискусія, огляд, виставка, демонстрування, обговорення, рольова гра, диспут, повідомлення, доповідь, конференція, репортаж, драматизація [3].

На курсах підвищення кваліфікації соціальних працівників пропонують такі проєкти:

Творчі, такі проєкти, як правило, не мають детально відпрацьованої структури спільної діяльності учасників, вона тільки намічається і далі розвивається, підкоряючись жанру кінцевого результату, обумовленої цим жанром і прийнятій групою логіці спільної діяльності, інтересам учасників проєкту.

Дослідницькі, такі проєкти вимагають добре продуманої структури, позначених цілей, актуальності предмета дослідження для всіх учасників, соціальної значущості, продуманих методів, у тому числі експериментальних, дослідних робіт, методів обробки результатів.

Рольові, в яких учасники приймають на себе певні ролі, зумовлені характером і змістом проєкту (літературні персонажі, придумані герої), рольові чи ділові ігри, драматизація, написання та постановка власної п'єси [2].

Інформаційні, спрямовані на збір необхідної інформації про явище, предмет; аналіз, систематизацію та презентацію отриманої інформації; проєкти краєзнавчого характеру, а також соціально орієнтовані.

Практично-орієнтовані, в яких чітко визначений кінцевий результат, орієнтований, першою чергою, на потреби самих слухачів. Проєкт потребує складання сценарію всієї діяльності його учасників з визначенням функцій кожного з них. Особливо важливими є гарна

організація координаційної роботи у вигляді поетапних обговорень та презентація одержаних результатів і можливих засобів їх упровадження в практику [2].

Окремо треба сказати про необхідність організації зовнішнього оцінювання проєктів, оскільки тільки таким чином можна простежити їх ефективність, збої, необхідність своєчасної корекції. Характер цього оцінювання залежить як від типу проєкту, так і від його теми (змісту), умов проведення. Якщо це дослідницький проєкт, то він має етапність проведення, причому успіх усього проєкту багато в чому залежить від правильно організованої роботи на окремих етапах.

Метод проєктів, який трактують як спосіб досягнення дидактичної цілі через детальну розробку проблеми (технологію), яка, своєю чергою, повинна завершитись реальним практичним результатом. Правильно оформлений результат повинен мати продовження в майбутньому.

В останні роки метод проєктів набув поширення та популярності використання, що підтверджує його переваги та корисність включення на курсах підвищення кваліфікації.

Метод проєктів має переваги в тому, що одночасно поєднується індивідуальна, парна, групова та колективна діяльність, є можливість самореалізації, роботи в команді. Під час занять за допомогою методу проєктів слухачі розуміють їх суспільну користь і значущість [2].

На думку Міленкової Р., упровадження методу проєктів має комплексний, багатовимірний характер. Разом із тим, проєктна діяльність сприяє вдосконаленню умінь планувати власну діяльність, визначати основні етапи роботи над розробленням проєкту, аналізувати та раціонально розподіляти час і особистісні ресурси, мобілізувати власні зусилля на виконання першорядних завдань, аналізувати результати власної діяльності та оцінювати ефективність дій під час створення проєкту. Відтак соціальні працівники, які проходять курси підвищення кваліфікації удосконалюють здатність до особистісної самоорганізації та раціональної організації своєї праці.

Узагальнюючи розглянуте, можна сказати, що метод проєктів на курсах підвищення кваліфікації соціальних працівників є дійсно актуальним і затребуваним. Метод проєктів є ефективним доповнення до інших педагогічних технологій, що сприяють формуванню особистості – суб'єкта діяльності і соціальних стосунків. Використання методу дає змогу реалізувати особистісно діяльнісний і особистісно орієнтований підходи на практиці. Це забезпечує позитивну мотивацію і диференціацію в навчанні, активізує творчу діяльність під час виконання проєкту.

Список використаних джерел

1. Бехтенова Є. Ф. Педагогічні умови формування проєктної діяльності учнів: на матеріалі національно-регіонального компонента шкільної історичної освіти: дис. канд. пед. наук. [Текст] / Є. Ф. Бехтенова. – Новосибірськ, 2006. – 276 с.
2. Метод проєктів у самостійній роботі вчителів на курсах підвищення кваліфікації у Франції [Електронний ресурс] // Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/User/Downloads/Mir_2010_10_26.pdf.
3. Несін Ю. Метод проєктів у самостійній роботі вчителів на курсах підвищення кваліфікації у Франції [Електронний ресурс] / Юрій Несін // Молодь і ринок. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/User/Downloads/Mir_2010_10_26.pdf.
4. Полат Е. Метод проєктів: типологія и структура // Лучшие страницы педагогической прессы. – 2004. – №1. – с. 9–17.